

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 34.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două-ori 24 fl., — de trei-ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Alegeri libere.

Sibiu, 20 Aprilie n.

Ziarele coaliției așa ne spun, că de astădată alegerile pentru dietă vor fi libere și curate, lipsite de orice acte de volnicie și de ingerință din partea organelor puterii de stat, și anume, nu numai în cercuri electorale ungurești, ci și în cercuri, în cari naționalitățile își au candidații lor naționali.

Avem motive, cari ne fac să sperăm, că într-o adevăr așa va fi. Întâiu, actualul guvern, ca guvern de purificare, cum îi place să se numească, ca guvern de îndreptare a moravurilor publice, nu va cădea în păcatul celorlalte guverne din trecut acum, imediat la începutul activității sale, ordonând că cine are să fie ales și cine să nu fie ales, pentru că prin aceasta și-ar atrage din capul locului odiul asupra sa și ne-ar face pe toți să credem, că nu e cu nimica mai bun decât guvernele din trecut, că s'au schimbat numai persoanele, dar nu s'a schimbat sistemul de guvernare. Iar imputarea aceasta nu credem că ar domeni actualul guvern să i-se poată face.

Al doilea, funcționarii administrativi din cercurile electorale ale naționalităților sunt în cea mai mare parte aderenți de ai fostelor guverne liberale, cari de astădată nu se vor limita la acte de volnicie, numai pentru ca noul guvern să nu le considere eventual faptul de crimă, și să-i dea la o parte pentru a-i înlocui cu alți oameni mai de încredere.

Al treilea, în urma faptului, că partidul liberal, care a ținut puterea în mână treizeci și unul de ani, s'a declarat desființat și nu pune candidați nici unde în țară, guvernul n'are opoziție între Unguri, prin urmare trebuie să și-o creeze din deputați de ai naționalităților. Nu nu-

mai pentru că e de lipsă opoziția în parlament, și guvernul care nu o are trebuie să și-o creeze, ci și din alt motiv. Dacă nu s'ar alege adevărat dintre naționaliști un număr oarecare de deputați, ci s'ar alege tot numai Unguri, ușor s'ar putea întâmpla, ca kossuthiștii să ajungă la majoritate absolută în dietă, ceea ce ar fi pentru acum o mare calamitate. Kossuthiștii, credincioși programului și principiilor lor, nu pot să trimită membri în delegațiuni, și astfel majoritatea dietei s'ar pronunța în contra delegațiunilor, iar minoritatea dietei ar trebui să se supună majorității. Și neîntrând dieta ungară în delegațiuni, s'a dus pe copcă întreaga împăcaciune legată cu Coroana.

Mai ales acesta din urmă va fi motivul, că de astădată se va permite și naționalităților să trimită un număr oarecare de deputați naționali în dietă, și avem informațiuni, că pentru a înlezni lucrul acesta, guvernul nici nu va pune candidați în anumite cercuri ale naționalităților.

Sunt prospecte deci, — dacă cumva până la alegere nu se va schimba situațiunea, — ca de astădată să putem trimite și noi Români mai mulți deputați naționali în dietă decât în rândul trecut. Ziarele coaliției fac socoteala, că vre-o 20—25, cari cu Sârbii și cu Slovaci împreună (fără cei 13—14 Sași) să formeze un club parlamentar de vre-o 30—35 de deputați.

De sine înțeles însă, că pentru a ajunge la acest rezultat, nu ne este permis să stăm cu mâinile în sin și să așteptăm mandatele dela guvern, ci prin luptă grea trebuie să ni-le câștigăm. Pentru lupta aceasta trebuie să ne pregătim, și pentru aducerea jertfelor legate de ea. Vor trebui să aducă jertfe mari alegătorii, cari lăsându-și lucrul la o parte au să meargă compacti la urnă pentru a-și da votul pentru candidații naționali, și au să meargă provăzuți

cu merinde de acasă, pentru că candidații nostri, cu foarte puține excepțiuni, sunt tot oameni fără avere, dela cari nu pot aștepta alegătorii mâncări și beuturi, ca dela candidații altor partide din țară, recrutați dintre aristocrați și oameni cu averi mari. Și jertfă vor trebui să aducă și unii dintre candidați, din cercurile sigure românești, cari văzând că alții dintre fruntașii nostri, mai buni decât ei și mai cu greutate, n'au cerc sigur, vor trebui să se retragă pentru a le face acestora loc, ca pe calea aceasta să ajungem acolo unde spuneam în numărul trecut că ar trebui să ajungem: să avem în parlament aceea ce e mai bun și mai de valoare în sine neamului românesc. Tocmai pentru că deputații nostri vor forma opoziția parlamentară, se cere, ca să formeze o opoziție care să stea la nivel înalt, care știe să impună și să se impună. Și aceia dintre candidați, cari astfel vor proceda, vor face cel mai mare serviciu națiunii și cauzei naționale, iar națiunea recunoșcătoare are să le fie!

Mișcări electorale.

— Correspondențe particulare. —

Iosășel, 17 Aprilie n. În adunarea mare populară ținută azi aici, a fost proclamat ca însușire candidatura dlui Dr. Nicolae Oncu. Au vorbit: Dr. Aurel Grozda, candidatul Dr. Oncu și Petru Truța. Nespusă însușire. Cercul e curat românesc, prin urmare învingerea e sigură.

Pecica, 17 Aprilie n. Candidatul român Dr. Aurel Novac și-a ținut azi vorbirea-program, la orele 3, în fața unui public numărös. A vorbit și fostul deputat Dr. Ioan Suciu, apoi preotul local Dr. Dimitrie Barbu. În acest cerc Românii nu formează majoritatea alegătorilor.

Șiria, 16 Aprilie. Candidatul cercului Șiriei, dl Dr. Ștefan C. Pop, s'a

prezentat azi între alegătorii români din Șiria și li-a vorbit cu succes mare. Alegerea dlui Pop cu desăvârșire sigură. Candidatul va merge în fiecare comună pentru a da față cu poporul.

Chișineu, 17 Aprilie. Astăzi d. a. s'a ținut la dl Veliciu conferența fruntașilor români din acest cerc electoral, care a proclamat candidat de deputat dietal pe dl Ioan Russu-Șirianu. Candidatul cercetează comunele dearândul. Lupta va fi grea în cercul acesta, pentru că și contrarii se înarmează cu sirguintă.

Boroșineu, 16 Aprilie. În fața unui public de 2000 Români din Ineu și comunele vecine și-a rostit azi după amiază la 4 ore vorbirea de program candidatul național Dr. Ioan Suciu. A vorbit și Dr. Teodor Burdan Reușirea sigură. Contracandidat va fi un afirmativ român, coadă de topor, cu numele Petkovich István, posesor emeritat și redactor la fițuica „Aradmegyei Hirlap”.

Soborșin, 17 Aprilie. Candidatul național român, dl Vasile Goldiș își face turneul prin comunele aparținătoare cercului Radna. Pretutindenea provoacă însuflețire nespusă felul de a-și împărtăși poporului programul său politic, într-o limbă înțeleasă de toți. Chiar și pe străini îi cucerește. Alegerea sa e sigură.

Orăștie, 16 Aprilie. În adunarea de candidare ținută astăzi aici, a fost proclamat candidat de deputat al cercului Orăștie earăși domnul Dr. Aurel Vlad, deputatul din trecut. Candidatul comitetului executiv, dl George Pop de Băsești, a trebuit să se retragă. (Iată roadele candidărilor făcute în pripă și fără consulta-rea cercurilor!).

În comitatul Caraș-Severin s'au făcut următoarele candidări din partea partidului național român: Cercul Lugoj Dr. Gheorghe Popovici, protopresbiter. Cercul Oravița Coriolan Brediceanu. Cercul Sasca Dr. Aurel Novacu. Cercul Zorlenț Dr. Ștefan

FOIȘOARĂ.

Sfântul, Marele Mucenic Gheorghe, Purtătorul de biruințe.

(Urmare.)

Gheorghe înviează un mort. Sfântul a zis: „Dumnezeu, care toate le-a făcut omnic, puternic este ca și prin mine, să învieze pe acel mort. Dar dacă voi, întunecați fiind la minte și împușcați la inimă cu înșelăciunea, nu vreți și să cunoașteți adevărul. Dar pentru că cel ce stă de față, eu voiu ruga pe Dumnezeu să facă și minunea aceasta”. Apoi, închinându-se, s'a rugat lui Dumnezeu să-i dea puterea. Iar când a încheiat rugămintea și a zis cuvântul „Amin”, un huiet mare și cutremur s'a făcut, încât toți s'au temut de frică.

Atunci mormântul deschizându-se, morții au înviat și eșind a venit la locul de judecată.

Toți priviau la el cu spaimă, erau ca morți de frică. Și, după oarecare vreme de zăpăceală, s'a făcut mare gâlceavă în popor, că mulți se bucurau și pe Cristos, ca pe Dumnezeu cel adevărat îl mărturi-

siau; iar alții, ca să fie pe placul împăratului, ocărau pe sfântul și pe cel înviat. Iar împăratul și sfetnicii lui, mai întâiu de necredință stăpâniți, ziceau că Gheorghe, mare vrăjitor fiind, nu pe vreun mort a înviat, ci prin vrăjile sale, o nălucă oarecare din mormânt a scos, ca să-i înșele pe ei. După aceea, cunoscând că nu este nălucă, ci cu adevărat om înviat din morți, au rămas înmărmuriți de mirare și steteau ca niște muți zăpăciți. Iar Atanasie vrăjitorul, alergând a căzut la picioarele lui Gheorghe, mărturisind cu mare glas că Cristos este adevăratul și singurul Dumnezeu, și rugând pe mucenicul să-i ierte greșalele făcute din neștiință și din amăgire.

Dar Dioclețian împăratul într'un târziu întărindu-se în răutatea sa, a poruncit să tacă norodul, și făcându-se liniște a zis: „Nu vedeți voi că acești doi sunt tovarăși înțeleși între ei de mai înainte, ca să și bată joc de noi? Căci, iată: acest necurat Atanasie, ajutând pe tovarășul său în înșelătorie, nu i-a dat otravă să bea, ci niște farmece, cu care să i ajute ca să ne amăgească pe noi, și cu vrăjile lor au făcut pe un om să se prefacă mort, și apoi înaintea noastră s'au prefăcut că îl înviază”.

Gheorghe în închisoare. Acestea zi-

cându-le, împăratul a poruncit ca lui Atanasie și omului celui înviat din morți, fără zăbavă să le taie capetele; iar pe sfântul mucenic al lui Cristos, Gheorghe, să-l țină încătușat în temniță până ce va hotări ce să se facă cu dânsul.

Legat în cătuși și aruncat așa în temniță, sfântul nu încetă ziua și noaptea a se ruga lui Dumnezeu, mulțămindu-i că l-a învrednicit să poată suferi muncile păgânului împărat și să rușineze pe toți, câți i-au stat împotrivă.

Gheorghe și Glicerie. Și cum petrecea așa, închis în temniță, aceia, cari văzând minunile săvârșite de dânsul, crezuseră în Cristos, mergeau la temniță și ascultau învățăturile lui Gheorghe și se vindeau de boale. Că el cu numele lui Cristos vindeca pe cei bolnavi, însemnându-i cu semnul crucii.

Între cei cari veniau la dânsul a fost și un plugar serman, cu numele Glicerie. Acesta s'a plâns mucenicului, că având numai doi boi de muncă, unul i-a căzut într'o prăpastie și a pierit. Iar sfântul i-a răspuns: „Du-te acasă frate, că Cristos al meu ți-a înviat boul”. Și, crezând plugarul a alergat acasă cu mare bucurie. După cuvântul mucenicului și-a aflat boul viu. Și neputând

să-și ascundă mulțămirea pentru facerea de bine, fără zăbavă s'a întors în cetate și spunea în gura mare ce i-s'a întâmplat și striga: „Mare este, cu adevărat, Dumnezeu creștinilor!”

Deci, prinzându-l ostașii, au vestit pe împăratul de celele el propoveduește cu atâta îndrăzneală prin piață și pe ulițele cetății.

Dioclețian împăratul, auzind acestea s'a umplut de mânie și, fără vreo altă cercetare, a poruncit să-l scoată pe Glicerie afară din cetate și să-i taie capul. Glicerie însă, auzind de judecata împăratului, n'a așteptat ca să fie silit, ci cu bucurie ca la un ospăț s'a grăbit la locul de osândă. El lăudă pe Cristos-Dumnezeu și îl rugă ca vărsarea sângelui său să i-o socotească în loc de botez, căci el încă nu eră botezat cu sfântul botez.

Gheorghe și împăratul. Într'aceea a ajuns vestea la împăratul, că Gheorghe în temniță fiind, turbură norodul, întorcând pe mulți la închinarea celui răstignit. Deci împăratul, chemând pe Magnenție la sine, l-a însărcinat să cheme adunarea pentru a doua zi spre a mai face o încercare cu mucenicul și de nu-l vor putea îndupleca să se supună, să o sfârșească odată cu dânsul.

Petrovici. Cercul Bocşa Coriolan Bre-diceanu. In cercul Caransebeşului candidează *Constantin Burdă* şi în cercul Făgetului *Dr. Emil Babeş*, aceşti doi din urmă cu program guvernamental.

Conferenţă electorală. Fruntaşii români din comitatul Târnava mică au convocat pe 25 Aprilie st. n. 1906, la ora 11 a. m. în opidul Dicsőszentmárton în sala dela Hotelul Central (Kőzponti-szálloda) o conferenţă electorală, pentru a face candidare de deputaţi naţionali în cele două cercuri ale comitatului numit.

Oca-Sibiului. Ştirile date în numărul trecut despre candidarea făcută în cercul acesta avem să le întregim şi rectificăm astfel: Dl asesor konzistorial *Nicolae Ivan* n'a vorbit după candidatul cercului, ci înainte, comunicând adunării, că comitetul executiv l'a candidat pe dsa de deputat pentru cercul acesta, dar dsa repăşeşte şi recomandă alegătorilor cu toată căldura pe fostul lor candidat din anul trecut, *Dr. Aurel Cosma*.

Înţelegere între Români şi Unguri. Cetim în „*Libertatea*“, că între Românii şi partidele maghiare din comitatul Hunedoarei s'a încheiat o învoială, cu privire la alegerile pentru dieta ţării, în urma căreia cercurile electorale *Orăştie*, *Dobra* şi *Baia de Criş* rămân asigurate pe sama candidaţilor români, iar în celelalte trei cercuri, *Deva*, *Hunedoara* şi *Haşeg*, Românii nu pun candidaţi.

Lămurire. Este de interes obştesc să se ştie, că *Dr. Aurel Novacu*, avocat în Biserica albă, vrednicul fost deputat al cercului electoral Sasca montană, nu a primit să fie, şi nici nu este candidat şi în alt cerc, afară de cel al Saschei. Candidatul naţional din Pecica română, şi el tot cu numele *Dr. Aurel Novacu*, este un tinăr şi agil avocat din Pecica (com. Arad).

Dela conferenţele învăţătoreşti.

Cercul Sibiu.

Conferenţa învăţătorilor confesionali gr. or. români din cercul III, Sibiu, s'a deschis eri, Joi, în *Boiţa*. Deschiderii i-a premers ţinerea liturghiei cu chemarea duhului sfânt, în biserica gr. or. română din *Boiţa*, şi apoi învăţătorii s'au întrunit în şcoala noastră confesională de acolo, unde sosind şi comisarii, dl asesor konzistorial *Mateiu Voileanu*, a deschis conferenţa cu următoarea vorbire:

In aceeaşi noapte, adormind puţin marele mucenic, a văzut în vis pe Domnul, care cu a sa mână i-a pus o cunună pe cap şi i-a zis: „Nu te teme, ci îndrăzneşte îmbărbătându-te, că iată în scurtă vreme te voi învrednici de împărăţia mea“. Iar sfântul deşteptându-se cu bucurie a mulţamit lui Dumnezeu că s'a apropiat ciasul proslăvirii sale.

A doua zi, în răsăritul soarelui, mare adunare s'a făcut şi împăratul a stătut la judecată. Şi, chemând în mijlocul adunării pe mucenicul, prefăcându-se vesel, cu făţarnică blândetă i-a zis: „Cred că vei fi văzut şi tu, Gheorghe, ce nemărginită dragoste ţi-am arătat şi cu cât de multă îngăduinţă şi îndelungă răbdare ţi-am cruţat tinereţele. Că doară martori imi sunt toţi Dumnezeii despre gândurile mele cele bune pentru tine, că iubind şi preiund eu frumseţea ta trupească şi sufletească şi mai ales deşteptăciunea, înielepiciunea, bărbăţia şi neîntrecuta ta vitejie, te socoteam ca pe copilul meu. Şi, dacă m'ai fi ascultat, hotărât eram, ba şi acum încă sunt, ca să te am părtaş al împărăţiei mele şi al doilea să fi ca cinste în întreagă împărăţia, iar după moartea mea urmaş mie să-mi fi. Deci fiule Gheorghe, ascultă-mă pe mine, înţoarcete dela rătăcirea ta şi primeşte slava cu care voesc să te îmbrac“. (Va urma).

Onorată conferenţă! Însărcinat din partea Preaveneratului Konzistor arhidiecezan şi în anul acesta cu conducerea lucrărilor noastre, din capul locului trebuie să cerem, on. conferenţă, darul şi ajutorul lui Dzeu şi acum la deschiderea şedinţelor, precum l'am implorat în santa biserică în cursul santei liturghii şi precum în general le cerem acestea la toate lucrările noastre.

Inarmaţi cu credinţă tare în bunul Dzeu şi cu deplină speranţă, că cererile noastre vor fi auzite şi împlinite, vom purcede îndată la lucrările cu cari suntem însărcinaţi în conferenţa din anul acesta.

Cine a urmărit cu atenţiune dezvoltarea lucrurilor în conferenţele învăţătoreşti dela introducerea lor în arhidieceza noastră, a putut observa, că neîncrederea cu care au fost întimpinate conferenţele a dispărut îndată la început şi în locul ei s'a manifestat un dor fierbinte de a lucra fiecare după cea mai bună a sa ştiinţă şi conştiinţă pentru promovarea binelui şcoalei noastre şi prin conferenţele învăţătoreşti.

Prin sistemul conferenţelor s'a delaturat formalismul de constituiri şi reconstituiri, care răpea timp mult, s'a delaturat frecarea şi nemulţămirea de natură personală: cine să ajungă în frunte la conducere, şi s'au concentrat toate forţele în aplicarea practică a cunoştinţelor câştigate în seminarul nostru arhidiecezan, cu un cuvânt am nizuit într'acolo: ca cunoştinţele teoretice să le ştim aplică bine în practică şi să ridicăm nivelul instrucţiunii în şcoalele noastre confesionale.

Comisarii konzistoriali au avut chemarea şi au încă şi acuma: să asigure ordine bună în cursul şedinţelor, să conducă discuşiunile cu tact şi cu bunăvoinţă, să delature animozităţile eventuale, cari s'ar iscă în cursul discuşiunilor şi fără de a se ingeră cu părerile sale individuale, să dea ocaziune membrilor conferenţei a se declara liber şi cu încredere în meritul chestiunilor puse în discuşiune. Însemnând părerile pro şi contra ale singuraticilor vorbitori, comisarii după încheierea discuşiunii are să reasumeze părerile, să rectifice cele eventual eronate, şi să cuprindă în protocol simburile discuşiunilor, ca autoritatea bisericască să cunoască şi intensitatea şi forma discuşiunilor din sinul conferenţelor.

O asemenea ținută îmbărbătează pe singuraticii membri ai conferenţei, îi îndeamnă la lucrare continuă şi se produce o emulaţiune nobilă între membrii conferenţei; văzând că se ocroteşte şi se cultivă încrederea în sine şi spiritul de calificare reciprocă, frăţească între membrii conferenţei.

Conduse astfel, conferenţele învăţătoreşti vor stărni interes general la toţi membrii, dragoste spre a ne cultivă reciproc, niziunţa de a afla căile cele mai oable, cele mai netede în lucrarea noastră de dascăli ai poporului, şi prin aceasta promovăm binele comun al şcoalei.

Din aceste conzideraţiuni am stărunit noi să reintroducem sistemul de conferenţe şi să punem pondul pe partea practică a instrucţiunii.

La lucrarea aceasta ne am angajat noi toţi, căroră Preaveneratul Konzistor arhidiecezan ne-a încredinţat conducerea conferenţelor, şi ne-am angajat cu trup şi suflet încă dela început, când o parte a bărbatilor nostri cari ex offo se ocupă cu instrucţiia, pe cari biserica i-a crescut cu stipendii spre a contribui la un mers normal în cele ale instrucţiunii şi în şcoalele elementare, şi-au denegat serviciul lor la reactivarea conferenţelor. Jertfele cari biserica le-a făcut cu creşterea lor, le-au respătit cu neascultare, cu nesupunere, cu neîncredere, şi noi, chemaţi alu-cră după inviaţiunile date de autoritatea bisericască, am luat act de refuzul bărbatilor nostri de şcoală de a lucra în armonie cu autoritatea bisericască şi am observat tăcere.

Acuma când o parte a presei noastre, conduse de profesorii nostri dela Braşov, din incidentul conferenţelor din anul acesta ne impută nouă comisariilor konzisto-

riali necapacitate în conducerea conferenţelor şi mai ales o impută aceasta asesorilor konzistoriali, cari au primit sarcina de comisari, ne simţim datori să eşim din rezerva, ce ni-am impus, şi provocăţi, să declarăm, că noi în puţinătatea noastră am primit sarcina pusă pe umerii nostri cu voinţa tare de a promovă binele şcoalei noastre confesionale, care lucrare cei mai chemaţi o au respins, şi o am primit în conştiinţă, că noi aceşti asessori konzistoriali şi comisari foşti şi actuali ai conferenţelor învăţătoreşti, nici în cunoştinţele noastre generale pedagogice, nici în cele didactice-metodice cu nimica nu suntem inferiori profesorilor, cari vorbesc cu dispreţ despre noi; că dela intrarea noastră în viaţa practică am stat şi stăm în ne-mijlocit contact cu şcoala elementară parte ca catecheţi, parte ca învăţători şi directori ai şcoalelor, parte ca comisari la examenele anuale şi cele de calificăţiune în seminarul nostru arhidiecezan: simţim deci în noi şi o competenţă oareşcare de a şti conduce lucrările conferenţelor învăţătoreşti.

Făcând declaraţiunile acestea, cu cari datori eram misiunii noastre şi demnităţii noastre personale, acum la deschiderea conferenţelor învăţătoreşti, Vă salut domnilor şi fraţilor învăţători cu cuvinte bisericăşti „Cristos a înviat“, şi declar conferenţa deschisă“.

S'a stabilit apoi programul conferenţei şi şedinţa primă s'a încheiat.

Chestiunea cantorilor bisericăşti.

II.

Şi acum să trec la partea financiară a chestiunii. Câte reforme salutare nu sunt abandonate pe motivul, că lipsesc mijloacele. Aci nu înţeleg spesele instrucţiiei. Învăţătura, de ar costă ori cât de mult, se află în număr corăspunzător cei ce o îmbrăţişază, dacă ştiu, că pe urma ostenelelor se pot îndulci şi de fructe.

Fructele în cazul nostru sunt remuneraţiile, salariile ce le primesc cantorii. Se poate vorbi de salare pe sama cantorilor aşa cum stăm azi? Fie permis a nici nu răspunde la întrebare, decât cu un singur — nu! Peste tot în biserica noastră remuneraţiile cantorilor au rămas neregulate. În urma autonomiei, de care se bucură comunele bisericăşti, aceasta chestie — destul de greşit — s'a conziderat de afacere autonomă. Poporul apoi, ca să nu trebuiască a presta nimic pentru cantor, s'a învoit bucuos, ca postul să nu se întregască în mod definitiv, ci preotul să se ajute cum poate. Pe unele locuri se dă cantorului o terţialitate din venite, pe alte locuri mai puţin, şi pe altele nimic.

Iată cauza, de ce nu se îmbulzesc tinerii nostri a învăţa cântările bisericăşti. Iată cauza decadenţei pe terenul cântului bisericesc.

Câtă vreme nu se iniţiază ceva îmbunătăţire, cu greu se vor înfiinţa cursuri cantonale; cu greu vom eşi din halul, în care ne aflăm. De aceea cauza cântăreţilor să se declare de cauză eminamente bisericască, regulându-se prin regulamente şi dispoziţiuni pozitive până în cele mai mici amănunte.

Îmbunătăţire se poate iniţia şi ezo-peră în două direcţiuni: pe deoparte prin îngrijirea de soartea viitoare a cantorilor, pe de alta să li-se asigure oarecare salar, cât sunt în funcţiune. În ambe direcţiunile se poate ajunge la rezultat, fără încordare prea mare a forţelor materiale. E vorba aci, să nu uităm, numai de începuturi, pe cari se poate zidi mai departe în viitor.

Scopul prim se poate ajunge prin unele cotizaţiuni modeste anuale ce le prestează înşişi cantorii, din cari se alimentează un fond propriu al lor, care în caz de bătrâneţe să le asigure ceva penziune anuală. În schimbul cotizaţiunilor se pot face chiar membri ai fondului de penziune arhidiecezan. E doar mare lucru a da câteva coroane anual ori lunar pentru un cantor, care a servit cu cinste biserica sa câteva decenii de ani?

Efectul moral ar fi de nepreţuit însă. S'ar conzidera pe sine şi cantorii de oameni cu poziţie în biserică, tineretul ar prinde curaj, s'ar dedica carierei mai cu dinadinsul, şi am eşi din halul, în care suntem.

Amintesc astfel această parte a tezei numai ca idee. Viitorul ar arăta, că în ce direcţie şi cu ce mijloace s'ar realiza problema. Se poate înfiinţa o reuniune a cantorilor, ai cărei membri să fie şi preoţi, cum şi alt public iubitor de muzică bisericască, cari stând în serviciul artei bisericăşti de cânt, să poată influenţa în mod binefăcător şi asupra obşteii credincioşilor prin producţiunile din biserică, cât şi cele afară de biserică. Doar cele mai multe rezultate se obţin azi pe cale socială!

Dacă nu ne vom da silinţa a întruşa una câte una din ideile măreţe ale altor neamuri, cum sunt şi cele pe terenul artei în cântare, nu vom ajunge nicidecum idealul la care ţintim, pentru că starea pasivă nu a produs nicidecum rezultate şi nu va da nici de aci înainte.

Cum se ajunge al doilea scop: regularea salarelor cantorale?

Socoteala mea e, că acestui scop se satisface, conscriind toate venitele preoţeşti din parohii şi grijind, ca terţialitatea să o primească fără ştirbire fiecare cantor din fiecare parohie, chiar şi unde nu a fost obicnuit până acum. Terţialitatea are să cuprindă nu numai venitele stolare, accidentale, ci şi zilele de lucru şi bucatele, ce formează salariile preoţeşti. Unde nu ar corăspunde proporţia de 1:3, se poate lua de bază şi altă cheie.

Intregindu-se dela stat salariile preoţeşti, presupun că preoţimea nu va fi contra acestei regulări, căci e interesul şi aci a avea cantori destoinici.

De sine înţeles, că caselle bisericiei şi celelalte mijloace ce se pot afla în comune, încă vor concurge cu obolul lor la salarizarea personalului bisericesc.

Când apoi în vre-o comună — după cum vedem că e primit curentul — se perde vre-o şcoală de ale noastre, o parte a salarului învăţătoreşcă să se destineze pentru salarizarea personalului bisericesc. E de dorit ca în astfel de locuri să se institue numai decât de cantori persoane deplin calificate pentru a putea instrui tineretul în cântările corale bisericăşti, ca ce se perde pe o cale să se poată câştiga pe alta, şi pierderea să nu fie atât de simţită.

Sunt, e drept, comune, în oari şi după conscrierea venitelor, cantorii tot vor fi fără salar. Lipsa strică legea — zice vorba deobşte. Acolo se va susţine de cantor, încât nu s'ar afla alţii, şi persoană fără calificăţiia recerută, dar apoi tineretul va fi îndrumat a se întoarce pentru instrucţiie către conducătorii cântărilor din comunele vecine, ba se vor face dispoziţi ca cântăreţii mai buni din comunele vecine din când în când să cerceteze bisericile mai lipsite de cântăreţi, ca să poată influenţa în mod binefăcător şi nobilitător de inimă asupra credincioşilor din respectivele parohii.

Ce nobil lucru ar fi, dacă s'ar putea înjgheba la noi coruri bisericăşti ambulante, cari prin prestaţiile lor să toarne duh mai creştinesc în credincioşii bisericiei noastre!

Biserica este săracă şi probabil nu va putea susţine astfel de coruri. Avem însă fonduri şi se mai pot crea, din cari se pot stipendia conducătorii de coruri bisericăşti, cari nu numai în comuna lor fac progres, dar se produc la ocaziuni date şi în comune străine.

Corurile săvârşesc operă culturală, şi e cu cale, ca din stipendiile menite pentru studenţi de pe la institutele de învăţământ, să se destineze unele şi pentru şcolul nobil al artei bisericăşti...

Prin şirele de mai sus am vrut să atrag atenţiunea cercurilor noastre bisericăşti asupra unei chestiuni de cea mai mare însemnătate pentru cultura noastră. Sper, că şi alţii îşi vor ridica cuvântul în chestiune, pentru că aci e vorba de un interes comun. Când lumea din afară se agită pentru chestiuni politice, noi să cutăm a ne vedea de biserică, fiind biserică temelia fericirii noastre pământeşti şi a celei dincolo de mormânt. În mijlocul ră-

sturnăturilor de tot felul — într'adevăr biserica este punct fix al poporului nostru suprem, în jurul căruia suntem datori a ne grupa.

Vasile Gan
protopop.

NOUȚĂȚI.

Înțelegere cu Românii. Primim informațiune, că la consfătuirea ce au avut-o Mercuri la Budapesta unii dintre frunțașii români cu domnul ministru-prezident *Weckerle* a fost invitat și a participat, pe lângă cei numiți în numărul trecut al ziarului nostru, încă și Excelența Sa, domnul metropolit gr. cat. român al Blajului, *Dr. Victor Mihályi*.

Teatru românesc. Vineri în 17/27 Aprilie se va reprezenta pe scena teatrului orașenesc din loc puternica dramă românească „*Napasta*”, de *I. L. Caragiale*, cu dl *Z. Bărsan*, artist dramatic al Teatrului Național din București în rolul lui *Ion nebunul*. Noi primim aceasta de un eveniment și noroc când vedem — în condițiile noastre sărăcăcioase de teatru — înscenate creațiuni de ale celor mai buni dramaturgi români, și credem că nu ne înșelăm când sperăm, că va exista la această reprezentare un public numărös nu numai din loc, ci și din satele învecinate ale Boiului.

Candidații Sărbilor. Comitetul național al Sărbilor radicali a ținut o consfătuire în Neoplanta la 14 Aprilie și și-a pus candidați cu pogram național în 11 cercuri din comitatele Bács, Torontal și Timiș.

Fundațiune nouă. Doamna Irina Onaciu născ. Moga, fericita soție a dlui Alexandru Onaciu, jude la curia regească, a lăsat „Reuniunii femeilor române din Sibiu” o fundațiune de 16,000 coroane. Scopul fundațiunii este, ca la timpul său să se înființeze în Sibiu un institut de binefacere, în care să primească scut și îngrijire fete orfane de ale preoților, altor inteligenți, industriașilor și economilor noștri, în rândul întâiu fete de confesiunea greco-orientală și în rândul al doilea fete de confesiunea greco-catolică. Institutul va avea să poarte numele fetei din prima căsătorie a fundatoarei.

Cadeți eliminați. Elevii școlii de cadeți din Șoproń felicitaseră în 15 Martie cu mult zel patriotic societatea „*Kossuth*” a universităților din Budapesta. Ministrul de honvezi a făcut ceretare aspră, care s'a sfârșit cu eliminarea a cinci cadeți din cursul al treilea.

Teamă și mângăiere. Ziarul lui Tisza „*Szabadság*” din Oradea mare aduce pe tapet o chestiune foarte actuală. Se întrebă ce va fi cu revizuirea regulamentului intern al dietei. Își exprimă teama, că naționalitățile și socialiștii pot deveni periculoși pentru dieta țării, dacă guvernul nou va introduce votul universal. Prin aceasta naționalitățile ar ajunge la un număr considerabil de deputați, cari ar putea face o opoziție strașnică. În fața acestei temeri unele foi din Budapesta răspund cu mângăierea, că socialiștii sunt în Ungaria abia în embrion și nu numără nimic, iar cu naționalitățile poți vorbi și te poți înțelege fără a stingheri idealul național maghiar. Hotărât că cu naționalitățile se pot înțelege Ungurii ușor, fiindcă naționalitățile nu voesc distrugerea, ci întărirea statului!

Partid nou. Fostul primministru Tisza n'are de gând să se retragă de pe câmpul politic. Din potrivă își croește un partid nou. Tisza își va aduna ruinele răslețe ale partidului său și va cristaliza un nou program și partid, care va păși în acțiune la proximele alegeri, cari vor urma după cele de acum. Așa scriu cel puțin ziarele maghiare.

Sinucidere grozavă. O femeie din Törökbecse într'ată s'a amărât și s'a îndurerat văzând că fata ei a lunecat pe calea păcatului, încât s'a hotărât să se ucidă. A umplut cuptorul cu lemne, le-a dat foc și când eră vâpaia mai îndârjită s'a aruncat în cuptor, unde a ars serm.

Germania fără miniștri. Germania a petrecut săptămâna Paștilor orfană de întregul cabinet. Toți miniștrii s'au depărțat din țară și, parcă s'au înțeles, toți în Italia. Unul e în Veneția, unul în Roma, unul în Florența și în alte localități. Sărmanul împărat a rămas o săptămână întreagă fără iubiții săi sfetnici.

† **Pompiliu Bănda**, inv. gr. or. în Roșia săsască, după un morb greu și-a dat sufletul în mâinile Creatorului, Duminică în 2 Aprilie st. v. la 4 ore dimineața în etate de 35 ani și în al 15-lea an al carierei de învățător. Osămintele decedatului s'au așezat spre odihnă vecinică Marți în 4 Aprilie st. v. la 1 ora p. m. în cimiterul gr. or. din Roșia-săsască. Fie i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

† **Văd. Paraschiva Cupșa născ. Pop.**, protopopeasă gr. or. rom., după lungi și grele suferințe și după împărțirea cu sf. taine și-a dat sufletul în mâinile Creatorului Luni, în 3/16 Aprilie a. c. în al 62-lea an al etății. Rămășițele ei pământești s'au așezat spre vecinică odihnă după ritual gr. or. în cimiterul bisericii ortodoxe române din Cupșeni, Joi, la 6/19 Aprilie.

Regele Angliei ieșise în zilele trecute cu regina la plimbare cu trăsura până în apropierea orașului Corfu. Pe drum s'au întâlnit cu un car încărcat cu vr'o opt oameni beți. Căii s'au speriat și amândouă trăsurile s'au ciocnit. Unul dintre cei beți a căzut sub roatele carului, altul și-a spart capul. Regele i a pus în trăsura lui și i-a trimis la spital, iar el și regina s'au întors pe jos în oraș.

Incendiu în Boian. În ziua de Paști, după amiază pe la orele 2, când se duceau oamenii la biserică, a izbucnit un foc groaznic în comuna *Boian*, comit. Târnavei mici. Au ars total 27 de „*grzde*”, cum se spune pe acolo, încât curțile au rămas mai pustii decât ogoarele. Unii au fost asigurați, cei mai mulți însă nu. Pagubele sunt foarte mari. — Te înduioșă, a doua zi, dărnicia celor ce n'au ars, și ajutau pe cei neferiți, adunând bucate și nutreț, ca să nu fie siliți a lua bățul de cerșitor în mână. S'au adunat — și se vor mai aduna — preste 70 de litre (ferdele) de bucate și mai multe care de fân și de jipi, adevă de coceni de cucuruz.

O nouă catastrofă. În San-Francisco (California) a fost un puternic cutremur de pământ, care a durat trei minute. Au fost distruse ca la 5000 de edificii. A izbucnit apoi și incendiu în diferitele puncte ale orașului. În urma cutremurului au perit mii de persoane. Un tren a fost îngropat în pământ.

Greva postarilor. Postarii din Paris nemulțumiți cu soarta lor s'au pus în grevă. Duminică în ziua de Paști au ținut un mare meeting, la care au luat parte peste 5000 de oameni, în care au hotărât continuarea grevei și și-au formulat pretenziunile. O telegramă mai nouă anunță că greva și-ar fi rupt capul și acum e pe sfârșite.

Stropitul la Paști. Unul din domnișorii, cari umblă la stropitul fetelor obișnuit a doua zi de Paști, intrase între altele și la niște rudenii, cari l-au tractat foarte bine. Într'un moment binevenit în loc să se mulțamească cu un ou-două a pus mâna și pe o pungă ce eră în apropiere și în care erau cam 100 cor. Neamurile l-au observat și în schimb i-au făcut cinstea, că l-au predat poliției.

Cutremur. Din Tokio vine știrea, că pe inzulă Formoza s'a simțit un nou cutremur puternic. Orașul Kagi a suferit stricăciune mare. O mulțime de edificii s'a ruinat. Au rămas morți sub dărâmaturi 120 oameni. Jertfe și pustiire a cauzat acest cutremur și în comunele din jur.

Bai îndelungate și diferite remedii anunțate s'au dovedit zadarnice la numeroși pacienți de podagră și reumă. Prin întrebuintarea alifiei Zoltán însă s'au vindecat pe deplin. Sticla cu 2 coroane, în farmaciile Zoltán din Budapesta (V Szabadságtér) și I. Molnár din Sibiu.

Alimente naturale ale omului sunt fără îndoială acelea, cari se pot consuma fără orice pregătire, așa cum sunt produse de natură. Între acestea se numără înainte de toate nucile și îndeosebi nucile de cocus, cari sunt foarte bogate în grăsime. Ele conțin o grăsime deosebit de prețioasă pentru organismul omeneș, care însă în stare naturală se strică curând. Prin o procedură anumită a succes delăturarea materiei cari provoacă stricarea, încât acum se conservă timp îndelungat. Se folosește pretutindenea pentru că e eficientă, gustoasă și prețioasă. Se înțelege, că aceste înșușiri le are numai grăsimea de mănăci „*Ceres*”, pe care o recomandăm gospodăreselor noastre. Nu suntem prietini ai fabricatelor din materii străine, dar la scumpetea de azi a untului și a grăsimii de porc întrebuintarea grăsimii de nuc de cocus a devenit necesitate.

Vezuvul. Știrile mai proaspete ne spun, că Vezuvul a început să se liniștească. Iei-colea se mai simte câte o mică ghioldire prin pământ și ploaia de cenușă fină și caldă tot mai continuă dar cu mult mai potolită ca înainte. Mattenci, profesorul și directorul dela observatorul Vezuvului, a declarat, că muntele e pe cale de astămpărare. Comunele nenorocite sunt într'o stare foarte tristă. Oficios încă nu s'a putut stabili icoana deplină a pustuirii, pentru că descărcarea răzvrătirii interne a muntelui a venit prea de odată și prea lacomă.

Pentru catedrală. La colecta parohiei Sibiu, suburbiul Jozsef, s'au făcut următoarele contribuiri: Biserica 50 cor., Gheorghe Petkesku căpitan i. p. 44 cor., Iosif Marcu sen., 10 cor., Petru Simtion, paroh, 6 cor., Nicolae Joandrea, 5 cor., Nicolae Apolzan, Petru Simtion, func. Iosif Marcu jun., Lazar Vintilă, Ioan Ursa, Ioan Poplăcean, fiecare câte 2 coroane, Anna Imbăruș, 1 cor. 20 fil., Toma Joandrea, inv. penz., Ioan Iordan, inv., Petru Simtion, cantor, Gheorghe Poponea, Ioan Imbăruș, Dușe Luca, Dumitru Mohan, Iosif Barbu, Nicolae Căndea, Nicolae Talmăcean, Nicolae Avrigean, Gheorghe Simtion I. Silv., Simion Muntean, Maria Moldovan, Elena Stoianovici, Gheorghe Dordea, fiecare câte 1 cor., cum și mai mulți parohieni cu sume sub 1 cor. Suma totală 156 cor. 70 fil.

Crucea dublă electro-magnetică R. B. Nr. 86967 o recomandă dl Müller tuturor acelor cari sufer de podagră, reumă, astmă, insomnie, durere de urechi, neuralgie, migrenă, bătaie de inimă, dureri de cap, dureri de dinți, mâni și picioare reci, epilepsie, ud, oboseală, ameteți, auz rău, tremurici, influență, gâlbănare, zgârciuri în stomac, lipsa de apetit, ischias, incuiare, zgârciuri. Dli Müller în Budapesta, V, str. Vadasz 42/V i-se scrie: Dle Müller! Soția mea a fost de mai lungă vreme bolnavă de reumă, și folosind crucea electrică a dvoastre s'a însănătoșat în timp de 30 de zile; mă rog de a mai trimite 2 aparate cu rambursă postală. Cu stimă, Iosif Simonyi, administrator domenal. Komoristye, 1906 I 16. — Originalul acestei scrisori se poate vedea la dl Albert Müller, Budapesta, V. str. Vadasz Nr. 42/V.

PARTEA LITERARĂ.

Alexandru Vlahuță.

(Studiu literar).

(Fine).

Un membru al junimei, politicianul Filipide, se exprimă astfel despre activitatea junimei într'un articol apărut în numărul festiv din incidentul împlinirii alor 25 ani al „Convorbirilor Literare”: „Junimea s'a răsculat contra latinizării absurde a limbei, contra neologismelor, contra formelor goale, barbare, greșite, a creat o ortografie mai omenească, a dat câteva opere de valoare”. Criticul Dobrogeanu-Gherea într'o polemică cu Filipide, zice că influința literară și științifică a Junimei a fost mai mică decât ar fi putut fi, luând în seamă talentele, de cari dispunea. Și una din cauze e, că Junimea îi lipsiau acele idealuri mărețe sociale și umanitare, cari însuflețeau curentul literarointelectual al lui Lessing, *das junge Deutschland*, Belinsky-Herzen, Brandes-Ibsen etc.¹⁾

Însă, precum însuși Dobrogeanu-Gherea recunoaște, epoca istorică, în care s'au dezvoltat junimiștii a fost defavorabilă pentru o puternică mișcare literară și intelectuală. Tot Gherea repetă însă în articolul citat, că dacă Junimea ar fi fost condusă și pătrunsă de înaltele idealuri sociale de cari s'a vorbit mai sus, rodnicia și influința ei ar fi fost mai însemnată și mai binefăcătoare chiar dela început, ar fi și mai puternică acum și influința ei s'ar întinde cu mai mare putere de acum înainte.

M'am oprit mai mult la societatea aceasta literară, fiindcă ea a dominat în literatura română timp de mai bine de 25 ani în a doua jumătate a secolului XIX. și această epocă trebuie s'o cunoaștem mai deaproape, ca să putem trece apoi la activitatea literară a lui Vlahuță.

Epoca aceasta e caracterizată de Gherea astfel: „După 1848 noi am intrat definitiv în curentul vieții europene. O întregă întocmire socială bazată pe iobăgie asemănătoare cu feudalismul european, a căzut și a fost înlocuită cu o altă întocmire, de obicei numită întocmirea burgheză, democratică.”²⁾

S'au introdus însă instituțiile burgheze fără a exista burghezie. Aceasta

¹⁾ Idealurile sociale și arta (revista Literatură și știință, pag. 260).

²⁾ Mișcarea literară și științifică (Literatură și știință, 1893, pag. 6.)

trebuia creată — și fiindcă puterea ei rezidă în avere, după aceasta începura a vâna oameni. Politica începă a lua proporții mari — și între astfel de împrejurări literatura a stagnat fatalmente, căci pentru un burghez, pentru un negustor, arândăș, ori politic, poetul în cel mai bun caz nu poate fi om serios. Și apoi ce ar fi și putut cântă poezii, după ce a trecut revoluția — și mai ales cine să fie adevărații poeți, când toți se ocupau cu alte lucruri serioase!?

Începutul jumătății a doua a secolului al XIX-lea este epocă de tranziție, de fermentare în viața socială, și astfel și literară a Românilor din principate. Acestea la 1859 se unesc, iar din 1880 România e regat. Începându-se o viață liniștită și națională, a fost imperios, ca literatura, factor cultural atât de puternic să nu stagneze, dar nici să nu se continue în direcția de mai înainte.

Dacă mai adăugăm apoi, că numărul tinerilor, ce studiau în străinătate, creștea mereu, este explicabil, că ușor s'a putut naște un curent sănătos literar, artistic până la un anumit punct și alimentat de marile idei sociale și umanitare din apusul Europei.

Junimea a urmărit intențiile lui Lessing, care avusese mare influență asupra literaturii și limbei germane, și dacă n'a izbutit, vina zace mare parte în împrejurarea, că dorul și însuflețirea pentru muncă pe care o inspiră acestui cerc Lessing, eră contrabalansată și de filozofia lui Schopenhauer de care de asemenea se alipiseră Junimiștii.³⁾ I-se impută chiar Junimii și mai ales capului ei, dlui T. Maiorescu, se înțelege pe nedrept, că *Eminescu*, genialul poet al Românilor, de n'ar fi ajuns în cercul Junimei, n'ar fi fost într'atâta cutropit de pesimizm.

Nu e aci locul să căutăm cauzele pesimizmului acestui poet. Cu el însă trebuie să ne ocupăm deja aci barem în treacăt, căci literatura din a doua parte a jumătății a doua din veacul trecut prin activitatea lui se caracterizează. Cu el se începe activitatea proletarietului intelectual pe câmpul literaturii românești și cu el se începe cea mai nouă fază de dezvoltare a acestei literaturi.

... Dintre toți nedreptățiții, proletarietul intelectual este acela, care are o mai largă cultură, o organizație nervoasă mai enervată și deci mai simțitoare, așa, că el poate simți durerile mai adânc și să le exprime prin vorbe. Proletarul intelectual e sărac, uneori mai sărac decât proletarul manual; dar fiind sărac, el are cerințe foarte mari, dezvoltate într'ansul printr'o civilizație luxoasă și neputința de a le realiza trebuie negreșit să-l amărăscă, să provoace în el o revoltă sufletească. Aceasta revoltă e mult mai temperată în clasele țărănești muncitoare, dar inculte prin faptul convingerii moștenite, că: așa a fost de când e lumea, boeri și moșici — și prin simțul inferiorității culturale. Cu totul altfel stă proletarietul intelectual: ca clasă, el a eșit din aceeași clasă burgheză, ca cultură și ca talent o întrece; și cu toate acestea îi e cu totul inferior ca pozițiune socială. În iubire va fi nenorocit, căci vecinic cei bogați vor fi preferați, pentru aceștia e luxul, pentru aceștia onorurile sociale. Câți nătărăi, câți imbecili trec înaintea proletarietului intelectual numai prin faptul unei averi mari moștenite! Ei bine, sărăcia asta, pozițiunea inferioară în societate, nesiguranța zilei de mâne, atâtea lovituri crude într'o luptă grea pentru existență, toate loviturile în amorul propriu peste măsură de dezvoltat, toate acestea și multe altele le va simți adânc și dureros proletarul intelectual. Atunci o revoltă amară îi va cuprinde sufletul și dacă are talent, toate aceste sentimente de revoltă și de durere se vor preface în vers, în manifestare poetică-literară.⁴⁾

Dar Eminescu, pe lângă că a fost continuatorul în formă adevărat artistică al literaturii române după 48, a fost și om de geniu și exprimând gândurile, durerile, dorințele, pasiunile și nemulțămirea din timpul în care a scris,⁵⁾ cuprinde în opera i artistică întreaga epocă și ezechită o deosebită influență ca poet atât în viață cât și după moarte-i.

Urmași ai lui Eminescu sunt: cel mai bun scriitor dramatic la Români I. L. Caragiale n. 1852, nuvelistul *Delavrancea* (Barbu Ștefănescu n. 1858) și *Vlahuță*.

Dr. Dionisie Stoica.

¹⁾ Rădulescu-Motru află nesuccesul Junimei în nepăsarea societății față de filozofie, ceea ce se poate explica numai cu trecutul istoric al poporului românesc. „Înainte de a propaga sisteme filozofice, trebuie să întâlnești convingeri și caractere. O convingere opusă te îndeamnă să-ți afirmi convingerea ta; contra unui ideal trecut să-ți afirmi idealul tău. Dar cine la noi isbitu-s'a de idealuri opuse?” Sperează, că o altă Junime va completa opera Junimei. (Rolul social al filozofiei, Buc. 1899, p. 162-5.)

³⁾ Gherea, loc citat, p. 17-18.

⁴⁾ 1866-1889.

[83] 2-3

Edict de licitație.

Comuna bisericească gr. or. din Topârcea, protopresbiteratul Săliște, predă în licitație publică minuendă, la cancelaria comunală, în 30 Aprilie c. c. st. v. 10 ore a. m.

zidirea unui edificiu școlar.

Prețul strigării e prelinat cu 14,500 cor., o mare parte a materialului o pune comuna bis. la dispoziție. Oferte în scris provăzute cu vadiul de 10% se primesc din partea comitetului parohial până imediat la începerea licitației verbale. Comitetul își susține dreptul de alegere între cei 3 minusoferenți.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de zidire stau la vedere publică la oficiul parohial din loc.

Topârcea (p. u. Kisapold) în 1 Aprilie 1906.

Comitetul parohial.

Nr. 359—1906

[76] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia Pricaz, devenit vacant în urma pensionării parohului Ioan Vlad, în conformitate cu rezoluțiunea Preavenatului Conzistor din 7 Februarie 1906 nr. 943. Bis. se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii preoțești dela stat.

Competenții au să-și trimită rugărilor lor instruite în înțelesul normelor din vigoare în termenul deschis oficiului protopresbiterat al tract. Orăștie, — și înainte de alegere cu prealabila înștiințare a aceleia au să se prezenteze în biserică pentru a cântă, respective a celebra și cuvântă.

Orăștie, 25 Martie 1906.

Oficiul protopresbiterat gr. orient. al Orăștiei în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 64 1906.

[75] 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Boosin cu filia Groși, protopresbiteratul Hunedoara, pe baza ordinului Preaven. Conzistor arhidiecezan dto 30 August 1905 nr. 8159 bis., se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post vor așterne cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, până la termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiterat, având a se prezenta în biserică în termenul regulamentar, pentru a cântă, respective a celebra și cuvântă.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Hunedoara, în conțelegere cu comitetul parohial.

Hunedoara, la 20 Martie 1906.

Avram P. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 84 1906.

[77] 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante Fornădia, protopresbiteratul Devei, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a venitelor preoțești.

Doritorii de a reflecta la aceasta parohie au a subșterne rugărilor concursuale instruite conform normelor din vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis și a se prezenta în acel termen — înainte de alegere — la sfânta biserică spre a cântă, respective a celebra și a cuvântă.

Deva, 29 Martie 1906.

Oficiul protopresbiterat gr. or. rom. al Devei, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

George Romanul
protopop.

Prin Librăria arhidiecezană din Sibiu (Nagyzeben) se pot procura

sigile pentru oficii

parohiale, protoprezbiterale și alte oficii, cu prețul de 4 cor., cu cruce sau biserică în mijloc 5 cor. 40 fil., cu bramuri sau alte embleme 8 cor., plus porto postal 60 fil., cu ramburs 70 fil.

Pregătite cu

**grăsimea
de mâncări
Ceres**

(din nuci de cocos)

mâncările sunt mai gustoase și mai priincioase pentru cel mai slab stomac.

Georg Schicht

despărț. fabricelor de alimente „Ceres”

Aussig.**Sezonul de primăvară și vară 1906.****STOFFE de BRÜNN VERITABILE**

Un cupon în lungime de 3-10 m, suficient pentru un costum de domni complet (sacou, nădragi și vestă), costă numai 7, 8, 10 cor. din lână de oaie bună; 12 și 14 cor. din lână mai bună; 16 și 18 cor. din lână fină; 21 cor. din cea mai fină lână de oaie veritabilă.

Cuponul pentru un costum de salon negru cu 20 cor., cum și stofe pentru pardesii, loden pentru turiști, camgarnuri de mătase etc. furnizează cu prețurile fabricii depozitul de fabrică de postav

SIEGEL-IMHOF în BRÜNN.

Mostre gratis și franco. — Trimiterea stoffei conform mustrei se garantează. Avantagiile, ce se obțin prin comandarea stoffelor direct dela firma de mai sus, sunt considerabile.

O cerință principală a frumseții e teintul frumos.

Fiecare damă și-l poate câștiga folosind

**CREMA MARGIT
a lui FÖLDES.**

Crema Margit e un mijloc deosebit de fin, luciu plăcut, binemiositor, grabnic absorbit, care deja la prima încercare place. Face pielea imediat moale ca mătasa și o schimbă cu totul în 10-12 zile, curățând pe deplin piștruii, petele de ficat și orice fel de necurătenii de pe obraz.

O calitate avantajoasă a acestei creme este și aceea, că nu face pielea usuroasă, nu o face sclipicioasă, ci din contră detrage pielei sclipeala ca și pudra, prin urmare poate fi întrebuințată și peste zi. Crema aceasta nutrește pielea, prin ce se înviează obrazul, se face moale ca mătasa și primește o grațiositate rară.

Cel mai important avantaj al ei este însă, că nu conține nici mercuriu, nici plumb, și astfel e cu totul nestricăcioasă.

Prețul unui borcean mare 2 coroane, al unui borcean mic 1 cor.

Săpunul Margit 70 fil., Pudra Margit 120 cor., Pasta de dinți Margit 1 cor., Apa de obraz 1 cor.

Producător:

Clemens v. FÖLDES

farmacist în ARAD.

Comandă dela 6 cor. în sus se trimite franco.

În Sibiu se capătă în farmaciile: Fabritius Guidó, Meltzer Gusztáv, Molnár J. C., Müller Károly și Rummel Ervin; în drogeria Morscher Károly, și parfumeria Meltzer. În Agnita la farmacistul Wilhelm Fröhlich.

NOU!

NOU!

Somatose
fluide.**Mijloc tonic**

producător de apetit și întăritor de nervi.

(63 a) 6-26

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

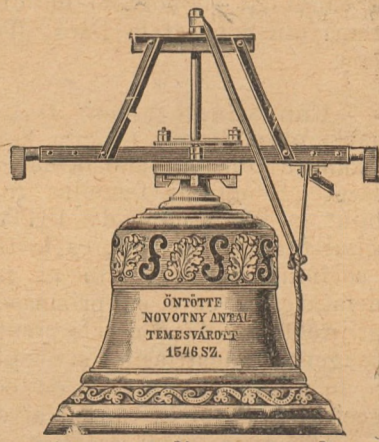
se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în dată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(119) 33-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate gratis.

Magazin de specialitate!

Mare depozit de

juvaericeale, aurării, argintării, oroloage

de aur și de argint, pentru domni și dame

toate noutăți.

A. MORAWETZ, juvaer și gravor.

Sibiu, strada cismădiei nr. 14.

[74] 3-

Aur și argint vechiu se cumpără ori se primește ca plătire.

**Banca de asigurare
„TRANSILVANIA”**

Sibiu, str. cismădiei nr. 5, edificiile proprii. — Fondată la 1868

Primește în condiții favorabile

- ✎ asigurări contra focului și esplosiunilor,
- ✎ asigurări de viață și de rente viagere,
- ✎ asigurări contra furtului prin spargere,
- ✎ asigurări de grindină,
- ✎ asigurări de accidente și de sticlă.

➡ Valori asigurate 105 milioane corone. ➡

... Despăgubiri prestate 7 milioane corone. ...

Fonduri de rezervă și garanție 2 milioane corone.

Informațiuni de la Direcțiune în Sibiu și prin agenturile principale din Arad, Bistrița, Brașov și Cluj, cum și prin subagenții din toate comunele mai mari.

(271) 24-52